

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

7DE ÅRG.

DEN 1 OKTOBER 1905.

N° 1

OBS. Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes. **OBS.**

INNEHÅLL: Konung Oscar II. — Drottning Sofias ankomst till Jönköping. — Förhandlingarna i Karlstad. — Stora Kopparbergs bergslag. — Västgörenhet. — Sveriges främste ångbåtsredare. — Nyvalda ledamöter af riksdagens kamrar. — S. A. Hedin. f — Skolungdomens täflingsskjutningar. — Landbrukslärarekursen i Stockholm. — Kommunal arbetsförmedling. — Jordbäfningen i Kalabrien. — Ryska bilder. — Veckans porträttgalleri. — Den nya landstomsuniformen. — Prins Arthur af Connaught. — Skyttebazar i Strömstad

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1905.

KONUNG OSCAR II.

UNDER H. M:TS VISTELSE I MARSTRAND 1905 TAGET PORTRÄTT, MED NÄDIGT TILLSTÅND ÅTERGIFVET I H. 8 D.
HOFFOTOGRAF A. JONASON, GÖTEBORG.

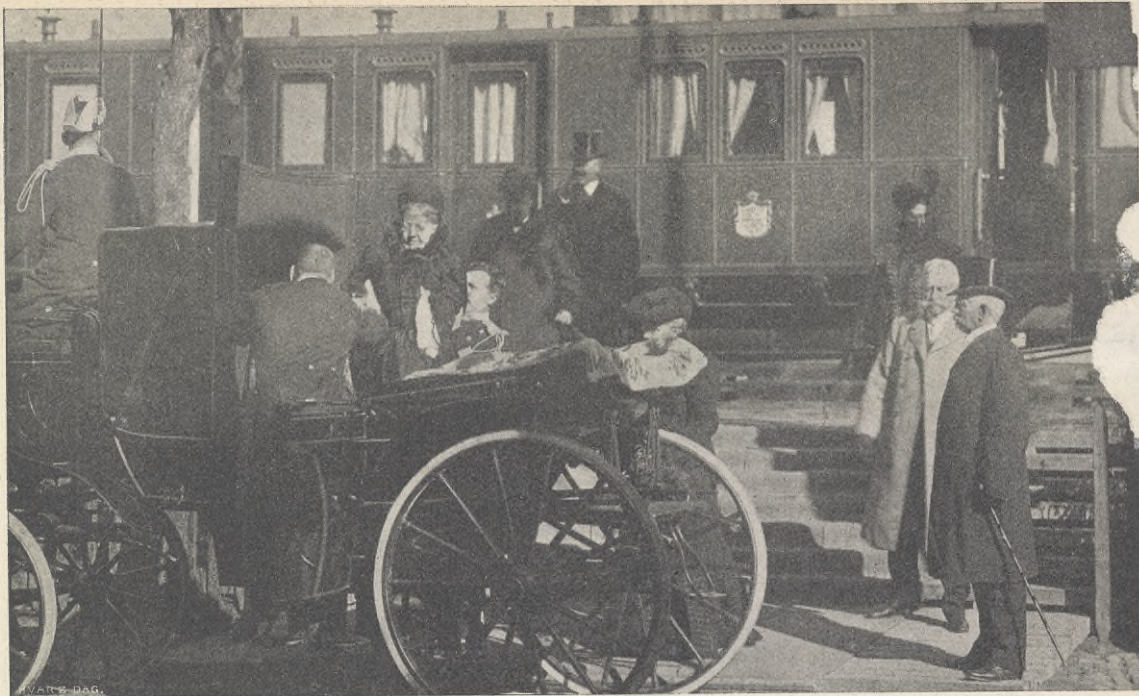

Foto. Holm, Jönköping.

DROTTNING SOFIAS ANKOMST TILL JÖNKÖPING

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Gbg.

den 19 september på väg till Sanna. Till höger å fotografien borgmästaren Palmgren samt landshöfdingen friherre Palmstierna och friherrinnan Palmstierna.

FÖRHANDLINGARNE I KARLSTAD.

Foto. K. Nyström, Karlstad.

EN SÄRSKILDT FÖR H. 8 D. TAGEN GRUPPFOTOGRAFI AF DE SVENSK-NORSKA FÖRHANDLARNE.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Gbg.

Sveriges delegerade: Statsministern Chr. Lundeberg (1), Utrikesministern, Grefve F. Wachtmeister (2), Statsrådet K. Staaff (3), Ecklesiastikministern N. Hammarskjöld (4). **Norges delegerade:** Statsministern P. C. H. K. Michelsen (5), Statsrådet J. G. Lovland (6), F. Statsrådet B. Vogt (7), Stortingspresident C. C. Berner (8).

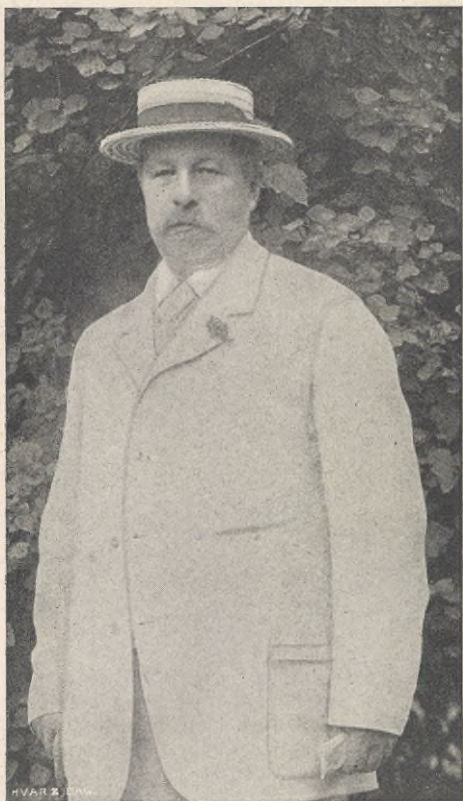
I årg. VI:50 finnes en dubbelsidesreproduktion af samma fotografi, hvilken vi dock nu ånyo återgifva, i det ögonblick då dessa för Nordens framtid måhända afgörande unionsupplösningsförhandlingar afslutats i enlighet med riksdagens fordringar. Vi bringa bilden med ett tack till de svenske män som under de utomordentligt krävande dagarne i Karlstad häfdat svensk rätt och ära liksom vi äro skyldiga erkännande till de norska män hvilka under en för dem än mer än för Sveriges ombud prövande tid låtit klokhet gå framför äfventyrlighet och därmed besparat Sverige från att använda sin makt bakom ordet.

Men framför hvarje annan må framkallas bilden af den Konung, hvilkens fredskärlek, besinningsfullhet och omtanke om folk och land afstjort en ödesdiger ofred i Norden.

STORA KOPPARBERGS BERGSLAG.

För HVAR 8 DAG.

I föregående årg., häftet n:r 40, finnes helsidesporträtt jämte biografi af disponenten Ljungberg, äfvensom en första uppsats om Bergslaget, behandlande verken och grufvorna i Falun.

E. J. LJUNGBERG.

Chefdisponent för Stora Kopparbergs Bergslag.

Då man med Bergslagsbanan närmar sig Falun rullar tåget fram genom en stenöken, ett skyfall i forna tider har spolat bort största delen af matjorden, och en ny vegetation har ej mäktat arbeta sig fram i kamp mot svafvelröken från källrostarna för kopparmalmen. Men på andra sidan Falun höjer sig terrängen, och där på höjden, högt öfver staden, ligger infattad i grönskan disponenten Ljungbergs villa, Bergalid, lugn och värdig. Det är en härlig, stämningsfull tatta man ser ut öfver däruppe från tornplatån, nere i ådalen ligger grufstaden med sina karaktäristiska små timrade trähus, svafvelröken drifver fram öfver slätten som en ullfall, i fonden har man grufvan med sina höga pyramidliknande varphögar i starkt brunröd färg, sjöarne Runns och Varpans vatten blänka fram mellan uddar och holmar, och så rundt omkring vid horisonten skogshöjder i mjuka,

vågformiga linier, skiftande i alla nyanser af blått, så blå som man ser dem endast i Dalarne. När man ser skog så där från en höjd, påminner den om böljande fält, och liksom sädesfälten, när skörden är mogen, mejas af lien, och den styfva stubben då kommer fram, där man förut hade böljande linier, så kommer också den dagen, då skogen måste skördas, och gäller det då att se till, att skörden blir på bästa sätt bärgad och tillvaratagen, timret går till sågen och lämnar plank och bräder, lister och käppar m. m., af granen göres trämassa och papper, det som är krokigt och snedväxt eller stormskadadt går till kolugnarne eller kolmilorna, ingenting får förfaras. Det är ett rörligt lif uppe i dalskogarne på vintern, det gäller att medan föret varar forsla fram timmer och ved till Dalälven, som så, när våren kommer, tar hela bråten på ryggen och drar i väg med den nedåt hafvet. Men allt kommer nog icke dit, en del fiskas upp under vägen.

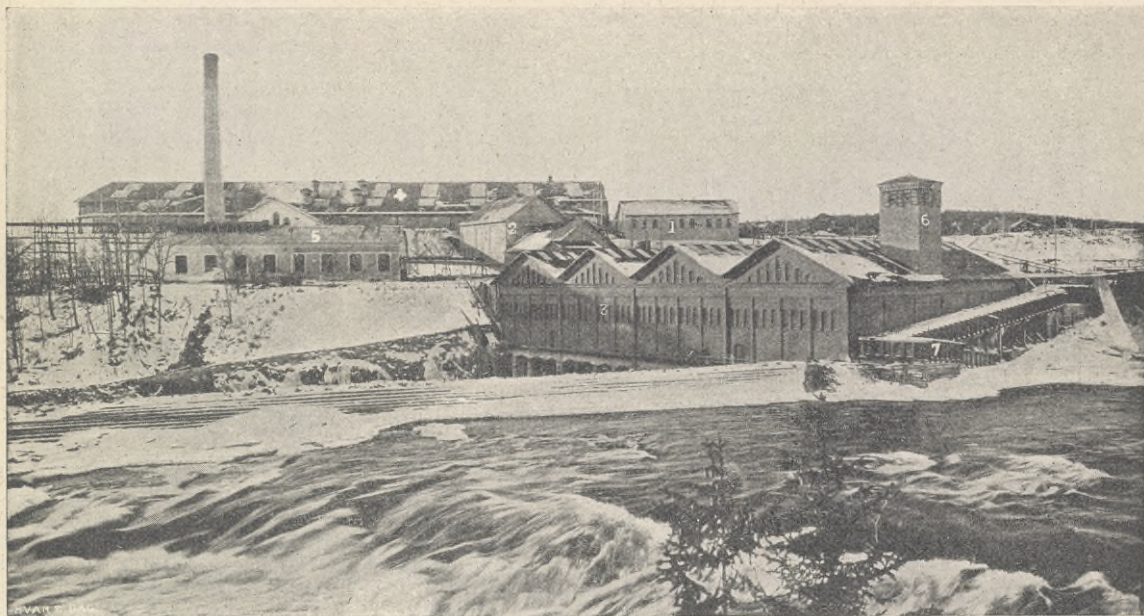
Af Bergslagets flottgods tar Domnarfvets pappersbruk först sin andel. Pappersveden hämtas upp ur älven med en kättingbana, så kommer den in i såghuset, där den afskäres i längder om ungefär en half meter, föres därifrån på ett transportband till barkhuset, där barken afskalas, går vidare till sliphuset, där de 21 st. slipstenarne förvandla den till trämassa. Flisen afskiljes, de afslipade träfibrerna sorteras, och den färdiga massan pumpas upp i stora behållare i pappersbruket, tappas från dessa i blandningsmaskiner, "holländare", där nödiga tillsatser sker, och därefter flyter den tillredda blandningen i ett tunnt lager ut på pappersmaskinens viraduk. Det gäller nu att aflägsna vattnet och få de hopfyllade fibrerna att väl binda samman. Det mesta vattnet borttrinner genom viraduken, sedan suges en del bort genom suglådor under duken, fiberlagret öfverföres på en filt, som passerar mellan pressvalsar, där ytterligare vatten utpressas, och sker slutligen torkningen genom att pappersbanan föres i en slinga öfver och under en hel rad med torkvalsar, stora gjutna järncylindrar, som uppvärmas med ånga, går till sist genom en serie öfver hvarandra liggande, blankpolerade valsar, den s. k. kalandern, för att glättas, och ungefär en och en half timme efter det veden hämtades upp ur älven slungas den fram från pappersmaskinens sista vals i form af bländande hvitt papper. Pappersmaskinerna äro inrymda i f. d. maskinhallen från Stockholmsutställningen 1897, och har den delats i två våningar genom ett mellan järnbalkar slaget betongolf, en undre källarvåning för motorer och transmissioner, och så

Efter fotografi.

DISPONENTEN LJUNGBERGS VILLA BERGALID I FALUN.

Kitché: Kem. A.-B. Bengt Skjervepare othim-öbg.

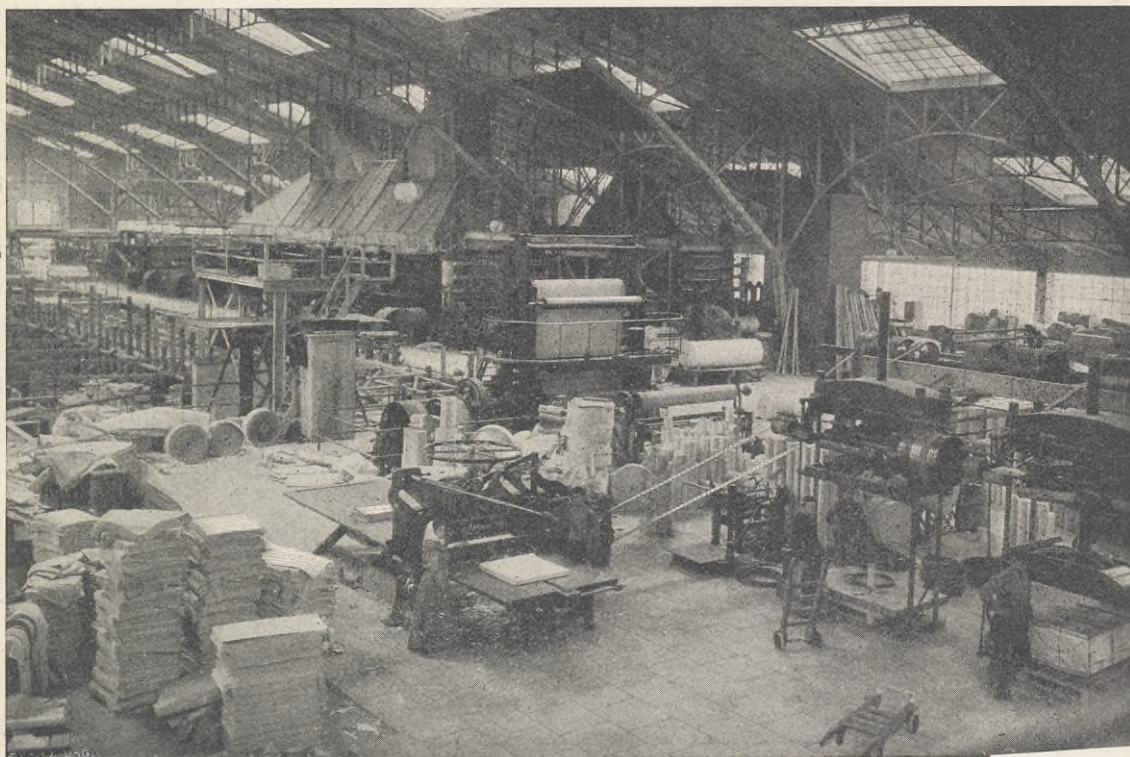
Efter fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverparre Stålm—Gbg.

DOMNARFVETS PAPPERSBRUK: 1. Såghuset. 2. Barkhuset. 3. Sliperiet och elektriska kraftstationen. 4. Pappersbruket. 5. Ångpannehuset. 6. Kabeltorn för elektriska ledningar. 7. Laxtrappan.

därofvän själva pappersmaskinerna, 6 st. till antalet, de tvenne först uppställda importerade från Amerika, de återstående till hufvudsaklig del tillverkade vid Domnarfvets mekaniska verkstad. Från en altan på en af byggnadens kortsidor har man en storslagen

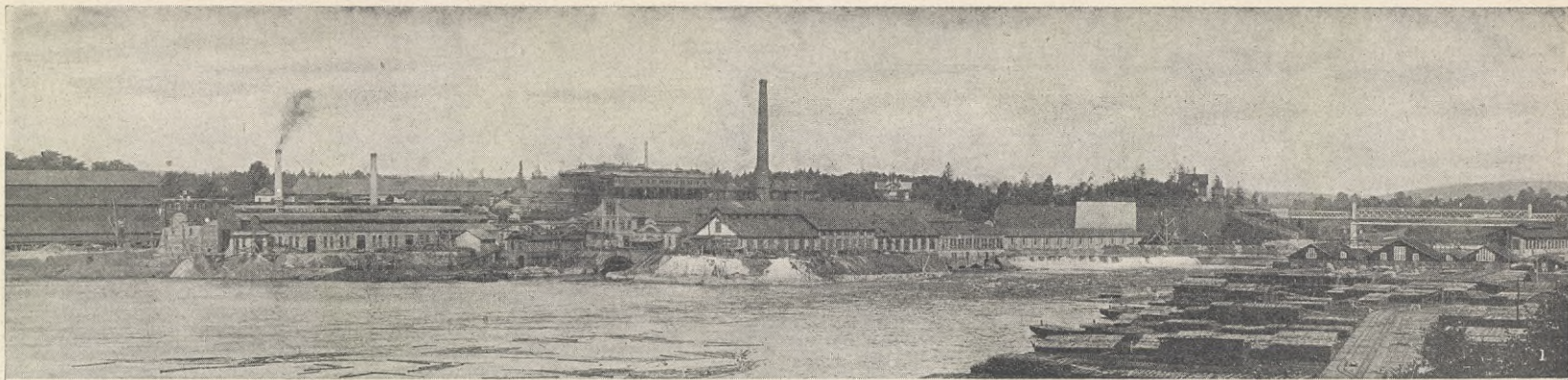
anblick öfver maskinsalen, det torde vara svårt att någonstädes i världen leta reda på någonting motsvarande. Pappersbruket startades på hösten år 1900, är för närvarande uppe i en årlig produktion af c:a 40,000 ton och därmed det i sitt slag största i Europa.

Efter fotograf.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt

INTERIÖR AF DOMNARFVETS PAPPERSBRUK.

Efter fotografi.

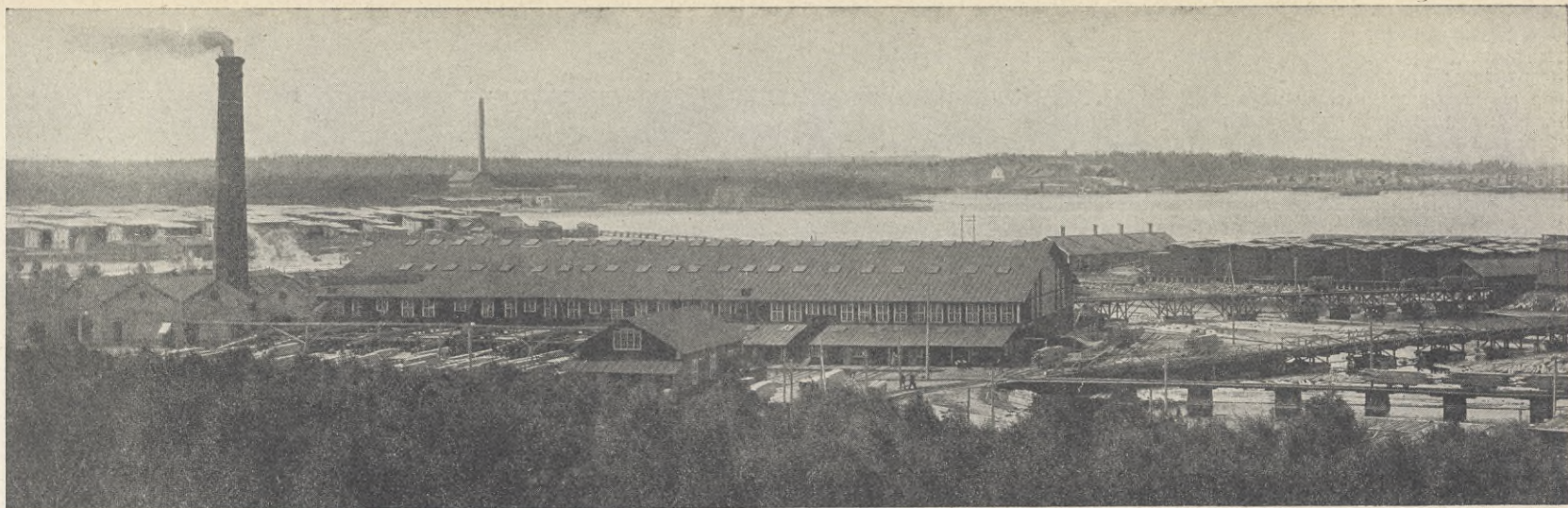
1. DOMNARFVETS JÄRNVERK SEDT FRÅN ÖSTRA ELFSTRANDEN.
2. DOMNARFVETS SÅG SAMT HÄNGBANAN FÖR TRANSPORT AF KOLVED.
3. PARTI AF KOLUGNARNE MED VEDUPPLAG.

Kliché: Bengt Skjerveparre.

Man får ett begrepp om den mängd papper, som här tillverkas, om man vet, att under en och en half månad framställes en pappersmassa, tillräckligt lång för att linda ett hvarf omkring jorden.

På en elektrisk järnväg fraktas den färdiga produkten till Borlänge järnvägsstation och därifrån vidare ut i världen.

Vid pappersbruket är en 230 m. lång dam spänd tvärs öfver älfven, väl den största damanläggningen i vårt land, dammens höjd räknadt från berggrunden c:a 20 meter. 15 turbinkammare ligga i rad, hvar och en med sin dubbelturbin

SKUTSKÄRS SÄGVERK: I
BAKGRUNDEN SKUTSKÄRS
TRÄMASSEFABRIKER.

på c:a 1,100 hästkrafter, hela fallet afger alltså c:a 18,000 hästkrafter, och den kraft, som ej finner användning här, transporteras på elektrisk väg till järnverket nedanför.

Vid Domnarfvets järnverk afskiljes torrfurutimmer, som försågas och till största delen användes för bolagets eget behof, och så vidare kolveden. Vårt svenska järn står ju högt i rykte för sina utmärkta egenskaper, och grunden härtill ligger till hufvudsaklig del i de använda råmaterialiernas renhet; vi hafva grufvor, hvarur hämtas malm af hög kvalitét, men af ej mindre vikt är beskaffenheten af
(Forts. å sid. 14)

Efter fotografi.

FRÅN SKUTSKÄRS HAMN: I BAKGRUNDEN SKUTSKÄRS TRÄMASSEFABRIKER.

Kilohé: Kem. A.-H. Hengt Sjöföretagare och Sjö-Ödg

VÄLGÖRENHET.

Efter fotograf. Klisché: Bengt Sjöfversparre.
FRÖKEN AUGUSTA JACOBSSON.

Den 19 sept. afled i Stockholm fröken *Augusta Jacobsson* vid 88 års ålder. Den vördade gamla var bland de allra främsta inom hufvudstadens filantropiska verksamhet: en af stiftarne af "1878 års stiftelse till hem för fattiga änkor och barn" och af "Hemmet för gamla". Sedan bildandet för 25 år sedan af "Skyddsföreningen för frigifna fångar" tillhörde hon dess styrelse och utöfvade därstädes ett mycket verksamt arbete. I "Israelitiska sjukhjälps- och begravningsällskapet" var fröken J. sysselsatt i många år och blef 1897 sällskapet hedersledamot. Hon utöfvade i öfrigt en storartad välgörenhet.

Efter fotograf. Klisché: Bengt Sjöfversparre.
FRU LISEN LEVISON.

Fröken J. fick på sin 80-årsdag af konungen personligen mottaga guldmedaljen "För medborgerlig förtjänst".

* * *

Den 23 sept. afled i Göteborg fru *Lisen Levison*, maka till konsul Ludvig Levison. Fru L. var en af

stiftarne af det för barnvälgöreheten i Göteborg betydande sällskapet "Myrorna", som hvars ordförande hon ock fungerade sedan 10 år. Hennes arbete inom detta sällskap liksom för den allmänna välgöreheten har varit rikt välsignelsebringande.

SVERIGES FRÄMSTE ÅNGBÅTSREDARE

Efter porträtt.

A. L. BROSTRÖM. †

Klisché: Bengt Sjöfversparre.

Den 21 september afled i Göteborg ångbåtsredaren Axel Ludvig Broström vid 67 års ålder. Det var en i hög grad märklig lefnadsbana som därmed slöt, ett livsverk som präglades af hedersbenämningen "selfmade man".

B. förmådde verkligen att uteslutande med stöd af personliga egenskaper och det förtroende dessa småningom tillvunno honom arbeta sig fram från en fullkomligt obemärkt ställning som skeppare på Vänerfartyg till ledare och ägare af Sveriges största skeppsrederiäffär. Axel L. Broströms namn, känt och hedradt i hemland och öfver alla de haf som burit fartyg tillhörande hans stora handelsflotta, skall blifva inristadt bland deras som bidragit att höja ett af Sveriges betydligaste näringar: sjöfarten.

Text- och Illustrationsbidrag mottagas gärna samt honoreras i fall de användas.

Återgifvandet af porträtt eller fotografier — af hvad slag som helst — i H. & D. (u om annonsafdelningen) medför ingen som helst kostnad för insändare.

Redaktionen förbehåller sig däremot fullständig frihet att icke införa annat än hvad den själf finner lämpligt och af intresse.

NYVALDA LEDAMÖTER AF RIKSDAGENS KAMMARE:

ANDRA KAMMAREN. III.

Konsul
JOHN JEANSSON.
Höger.
Kalmar.

Apotekare
G. THAVENIUS.
Vänster.
Marstrand-Kungälf-Alingsås-
Ulricehamn.

Landtbrukare
A. G. MANSSON.
Vänster.
Kinnefjärdings, Kinne, Käl-
lands domsaga.

Hemmansägaren
A. ERIKSSON.
Vänster.
Ångermanlands mellersta
domsaga.

Hemmansägare
K. E. JOHANSSON.
Höger.
Västmanlands östra domsaga.

Arbetare
N. ANDERSSON.
Vänster.
Bara härad.

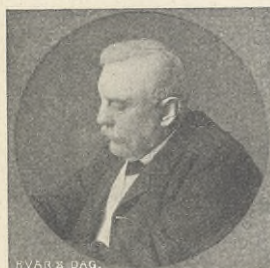
Landtbrukare
A. LUNDBLAD.
Höger.
Västmanlands södra domsaga.

Hemmansägare
L. LUNDSTRÖM.
Vänster.
Luleå domsaga.

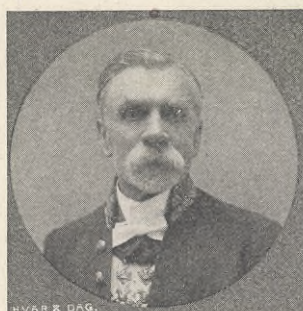

Friherre
J. HERMELIN.
Höger.
Aska, Dal, Boberg.

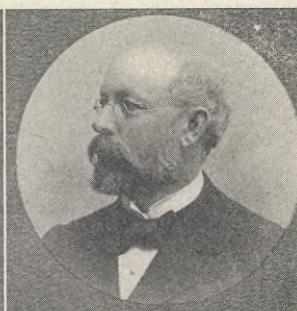

Landshöfding
A. ASKER.
Höger.
Halmstad.

FÖRSTA KAMMAREN. I.

Landshöfding
G. M. U. RUDEBÉCK.
Västernorrlands läns landsting.

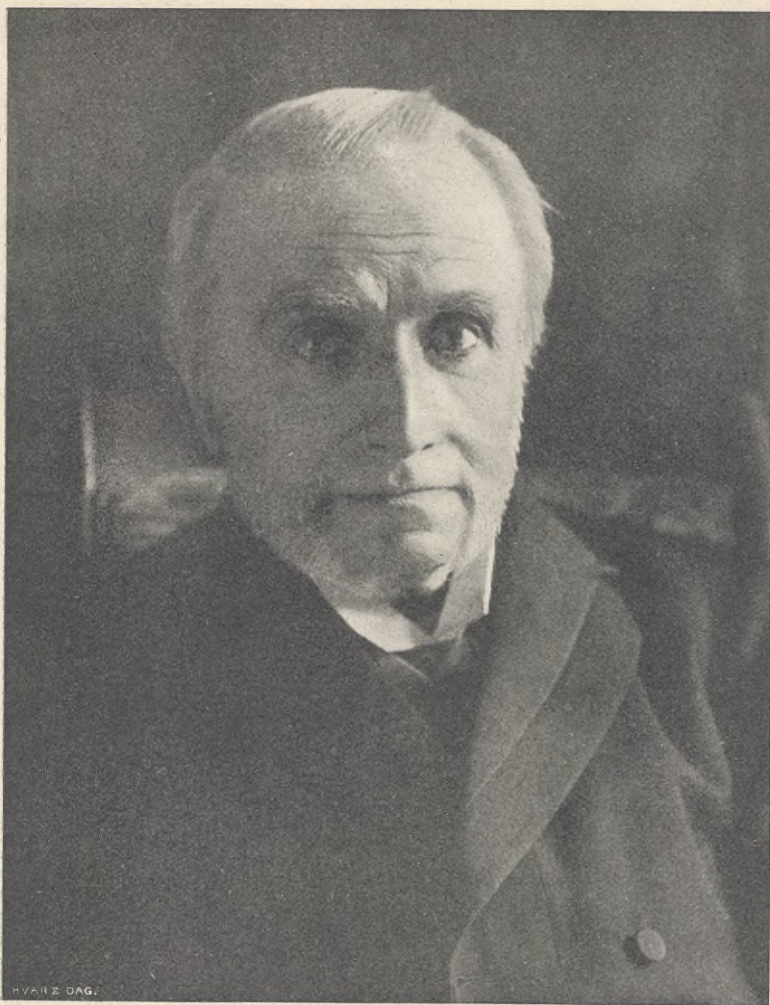
Direktör
J. BERNSTRÖM.
Stockholms läns landsting.

Ingeniör
V. BERG.
Älfsborgs läns landsting.

Bruksägare
P. M. CARLBERG.
Örebro läns landsting.

H. VANZ DAG.

PORTRATT, taget af H. 8 D:s Stockholmsfotograf 1904.

Adolf ärade Reduktion,
 Deres kraftfötter, som jag icke
 kan göra min höger hand och knä
 ej medbläskt, skola först tjena till
 framför, mitt tank. Sker porträttet
 är fikt. föreläs jag af utöppan från bekant
 hand yfoc, att du skönlige bildes för
 hvilka jag behöfva till mitt oförställda
 tank och vilka de för mig okända
 gott och skönlige bildes. Helt har jag
 i blandad blott ett ord till jag icke
 sigelse ord - det måtte väl vara
 sällsynt i yrkandet kan jag tyckor
 nog sällsynt icke finna anledning
 till att skönlige bildes. att det råder mig,
 om jag kan säga till mig - eftertrakt
 att jag må väl skönlige bildes för jag.
 att jag måtte gifva mig för jag icke
 minnande.

3/12 1901

Med älskligt hälsning
 S. A. Hedin

Förminsk. del af ett bref från S. A. Hedin till
 H. 8 D., skrifvet med vänster hand och blyerts.
 Den öfr. delen af brevet rör ett utländskt för-
 hållande och är icke lämplig här återgifva.

man bör i denna stund icke
 glömma, att H. från ungdoms-
 åren verkat för ett starkt försvar
 enligt den allmänna värneplik-
 tens principer.

H. 8 D. har förut i årg. III:8
 lämnat en utförlig biografi af
 kompetent pänna öfver den nu
 aflidne store politikern. Vi hän-
 visa våra läsare dit.

H:s begravning ägde rum den
 24 sept. med en ofantlig till-
 slutning från enskildes och kor-
 porationers sida. Ett 90-tal fanor
 syntes i processionen, som gick
 från den aflidnes enkla bostad
 vid Karlavägen till Nya kyrko-
 gården, där H. fått sin graf vid
 Lindhagens kulle.

S. A. HEDIN PÅ VÄG TILL RIKS-
 DAGEN.
 H. 8 D:s fotograf i Sthlm 1905.

FRÅN S. A. HEDINS
BEGRAFNING.

HVAR 8 DAGS
STOCKHOLMS
FOTOGRAF.

Klubb: Bengt Sjöfversparre

HVAR 8 DAG.

SKOLUNGDOMENS TÄFLINGSSKJUTNINGAR.

Skolungdomens stora täflingskjutningar i Stockholm, hvilka brukar förekomma hvarje höst, ägde i år rum den 20 sept Kl. 1/2 9 f. m. stodo omkring 2,000 skolgossar med blågula fanor uppställda i Kungsträdgården, där korum hölls inför generalmajor Rudbeck, öfverste Balck, professor Töingren, rektorerna vid hufvudstadens läroverk m. fl. intresserade. Därpå tågade den stora

ungdomsskaran ut till Ladugårdsgärdet, där förbimarsch skedde för general Rappe, som är ordf. i Föreningen för befrämjande af skolungdomens vapenöfningar. Skjutningen tog därefter sin början, däribland skarpskjutning med mausergevär, och visades många goda resultat, vittnande godt om både instruktion och fallenhet.

HVAR 8 DAG.

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

KORUM I KUNGSTRÄDGÅRDEN.

Ussand: Kem. A.-B. Bengt Sjöfversparre Sklm—Gbg

LANDTBRUKSLÄRAREKURSEN I STOCKHOLM.

På jordbruksdepartementets initiativ har i Stockholm varit anordnad en föreläsningkurs för landtbrukslärare från hela Sverige. Intresserade i så stort antal hade infunnit sig, att vid invigningen af kursen den 18 sept. i Andra kammarens plenisal i gamla riksdagshuset på Riddarholmen hela salen var till sista plats fylld. Den nye jordbruksministern A. Petersson höll vid tillfället ett tal, eriarande om att äran för kursens tillkomst tillhörde den förre chefen för jordbruksdepartementet. En mängd föredrag ha sedan hållits

af vårt lands förnämsta fackmän på området, och ytterst lifliga diskussioner ägt rum. Äfven utflykter ha företagits, och från en af dessa, till Hamra, är H. S. D. i tillfälle lämna en bild af deltagarne.

KOMMUNAL ARBETSFÖRMEDLING.

Stockholms stads arbetsförmedling har den 22 sept. börjat sin verksamhet i härför inredda lokaler, Norlandsgatan 29.

Dylika kommunala arbetsförmedlingsinstitutioner finnas förut i Göteborg — där under år 1904 icke mindre än 6,210 personer anställdes genom densamma — i Helsingborg, Malmö, Lund, Norrköping och Sundsvall, och förslag härom är väckt i många andra svenska städer. Af nordens hufvudstäder har Stockholm varit den sista att införa kommunal arbetsförmedling, ity att Kristiania och Köpenhamn förut ha sådana. Resp. 10,445 och 23,916 personer funno i fjol i dessa båda städer anställning genom kommunens försorg.

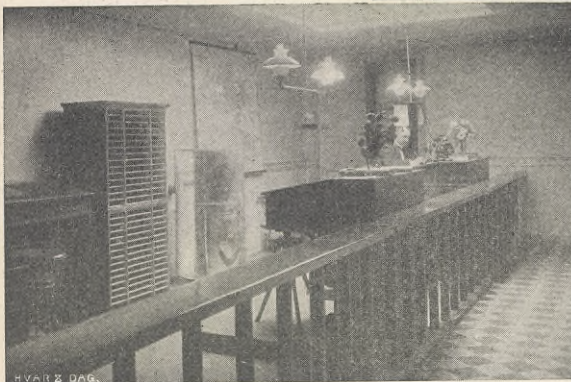
Stockholms stads arbetsförmedling har, i korthet sagt, lik-som liknande institutioner i andra städer, till uppgift att förmedla allt slags arbete samt dävid i främsta rummet tillse, att arbetsgifvare erhålla den arbetskraft, de behöfva, och arbetarne det arbete, de ästunda. Därnäst skall hänsyn tagas därtill, att sökanden är mantalsskrifven inom staden eller har försörjningsplikt. Under i öfrigt lika omständigheter meddelas sökandena anvisning å arbetskraft eller arbete i den ordning, de anmält sig. Förmedlingen, som fortgår oberoende af arbetsinställelser (sträjker eller lockouter), är i regel afgiftsfri.

För de egentliga arbetande klasserna bör arbetsförmedlingen bli till stor nytta. Fram'ör allt bör den kunna i stor utsträckning afhjälpa den arbetslöshet, som endast försorsakas däraf, att arbetssökande i ett stort samhälle icke kunna erhålla känne-

dom om de arbetstillfällen, som verkligen förefinnas och hvilka rent af vänta på passande arbetskraft. Genom den statistik, som föres vid institutionen, bör emellertid fullt tillförlitliga upplysningar om arbetsmarknaden vid hvarje tidpunkt kunna erhållas.

Lokalerna i Stockholm tyckas praktiskt ordnade, med de manliga och kvinnliga afdelningarne skilda från hvarandra och med särskilda väntrum för de manliga och kvinnliga arbetsgifvarne. I väntrummet för manliga arbetssökande, det största af alla salarne, finnas två stora fristående bord med dagens hufvudstadstidningar till fritt bruk. På en svart, svängbar tailla mellan väntrummet och expeditjonsrummet står antecknadt hvilka platser äro lediga.

Ordförande i den af stadsfullmäktige valda styrelsen för arbetsförmedlingen är rådmän R. Öhnell.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

STOCKHOLMS STADS NYA ARBETSFÖRMEDLINGSANSTALT.

Kliché: Bengt Sjöbergparre.

Å öfversta fotografien från vänster: Byggm. Magnusson, Fru Wagner (assist.), Rådm. Öhnell (ordf.), D:r Elmqvist (v. ordf.), S. H. Morell (förest.), N. L. Kjellberg (assist.). Nederst: Expeditionen samt väntrum.

JORDBÄFNINGEN I KALABRIEN.

Efter fotografier

1. Innevånare i en ödelagd by kamperande i tält under bar himmel. 2. Konung Victor Emanuel (X) i Monteleone. 3. Sårade och sjuka i en provisorisk barack i Monteleone. 4. Den skräckslagna befolkningen framför räddade helgonbilder, bönfallande om himmelens bistånd. (Se texten å nästa sida).

Klubb: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre sthm—Gbg.

Efter fotografi.

SHAHEN AF PERSIEN HOS TSAREN.

I närmast föregående häfte bringade vi en del bilder från *skräckdagarna i Italien* och ha nu erhållit senaste fotografier från ort och ställe, hvilka bättre än ord lämna en föreställning om hvad som timat: bilder af ruiner som varit ordnade byar, hus och kyrkor. — Konung Victor Emanuel (se bild 2: X), hvilken genast ilade till hjälp i det hemsökta distriktet förklarade att "hans ögon förde med sig från olycksplatsen sådana syner af fasa och lidande som ingen inbillning kan fatta, ingen pänna beskrifva".

PRINS LOUIS NAPOLEON BONAPARTE.
Af Tsaren utsedd till generalguvernör
öfver Kaukasus.

Efter fotografi.

ALEXANDER-NEWSKI-DAGARNE I S:T PETERSBURG: Sista dagarna af augusti firades där en storartad kyrkofäst förbunden med en procession som från Isakskatedralen drog genom de förnämsta gatorna.

Åtköhl & Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Sthlm.—Och.

G. R. BRAUNER.

Majoren i armén, f. d. kaptenen vid Svea Lifgarde, frih. Gustaf Robert Brauner i Landskrona, fyllde den 21 sept. 75 år.

C. M. E. GRÖNWALL.

Bruksägaren Carl Mauritz Edvin Grönwall i Stockholm fyllde den 22 september 65 år. Disponent för Hellefors Bruks Aktiebolag 72—01, ordförande i Hellefors sockens kommunalstämma. Landstingsman m.m.

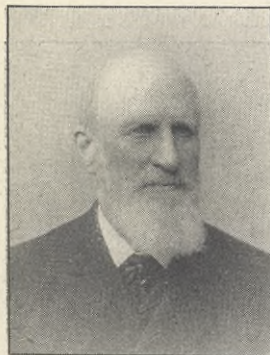
G. JANSSON.

Öfveringenjören och chefen för Munkforsverken, tillh. Uddeholms A.-B., Gustaf Jansson, fyller den 11 oktober 55 år. Sedan 80 anställd vid Munkfors bruk, har J. i 20 år varit ledamot af Värmlands läns landsting. Kommunalman.

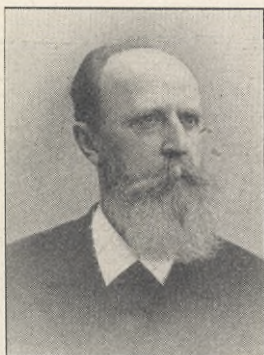
A. H:son WACHTMEISTER.

Led. af riksd. F. K. landshöfding Axel Hansson Wachtmeister i Karlskrona fyllde d. 19 sept. 50 år. F. d. ryttm. i Lifreg. drag., landshöfd. i Blekinge län sedan 1900. Ordf. i hushållningssällsk., i styr. för Mell. Blekinge järnvägs A.-B. m. m.

N. E. NYSTRÖM.

Stadsläkaren i Söderköping, med. lic. Nils Engelbrekt Nyström, fyllde d. 21 sept. 70 år. Stud. ex. 54, med. lic. 64. Stadsfullmäktig 67—87, ordf. i hälsovårdsnämnden 79—88, verkst. dir. i Söderköpings Vattenkuranst. 72—88, ledamot af drätselkammaren 05, landstingsman. Ordf. i dir. för Söderk. Brunns- o. Bad- A. B. 88—99.

S. F. G. LUNDQVIST.

Seminarierektor Sven Fredrik Georg Lundqvist fyllde den 22 sept. 55 år. Stud. ex. 73, fil. kand. 84, prästv. 85, rektor vid folksk. sem. i Strängnäs sedan 04. Folksk.-insp. 93—01, led. af styr. för småsk. sem. i Linköping 97—01, stadsfullm. i Strängnäs från 03, medl. af dess beredningsutskott sedan 05.

K. A. POSSE.

Led. af Riksd. F. K. godsägaren greve Knut Arvid Posse i Växiö fyllde den 18 sept. 50 år. Stud. ex. 76, hofrättsex. 80. Led. af F. K. från 93, ordf. i Kronobergs läns landsting från 94, i länets brandstodsbolag från 97. Inneh. en flertal allmänna och enskilda uppdrag.

C. J. v. KOCH.

Majoren vid Lifregementets grenadierer Carl Johan von Koch fyllde den 11 september 50 år. Studentexamen 75, underlöjtnant 77, major 04. Landstingsman i Östergötlands län 03—04.

(Forts. fr. sid. 6).

bränslet, träkolen, som hos oss är nästan en lika viktig faktor för järnframställning som tillgång på järnmalm. Det skrives nu för tiden såväl i facklitteratur som i dagspressen mycket om ugnskolning och om, huru mycket som står att vinna genom att tillvarataga de vid kolningen bortgående biprodukterna. Bergslaget kan berömma sig af att hafva varit banbrytande på detta område. År 1894 byggdes Domnarfvets första kolugnar efter disponenten Ljungbergs system, f. n. äro de 8 till antalet med en produktion af 150,000 kbm. kol per år, och utvinnes ur de från ugnarne bortgående rökgaserna tjära, ättiksyra, träsprit och träoljor till ett värde af ca 300,000 kronor årligen.

Veden upphämtas ur älfven i knippor, fraktas på hängbanor antingen direkt i ugnarne eller också läges den i stora trafvar på upplagsplatsen som vinterförråd. De färdiga kolen falla direkt från ugnarne i upphängda plåtkorgar, fraktas med en linbana tvärs öfver älfven och upp på masugnskransarne och stälpa där sitt innehåll direkt i masugnspiporna.

Järnverket har 5 masugnar, hvaraf dock en eller två i regel stå i reserv, årliga tackjärnsproduktionen är ca 50,000 ton, eller 1.10 af hela landets produktion.

De sju stora höga ugnarne med runda kupoler, som förbiresande se från Domnarfvets järnvägsstation, äro s. k. Cowper-apparater, med tegel fyllda schakt, afsedda för uppvärmning af blästern för masugnarne. Det framställda tackjärnet raffinerar till stål antingen i bessemer- eller thomas-convertrarne eller i martin-ugnarne, stålgöten utvalsas sedan antingen direkt eller efter förut skedd uppvärmning i vällugnar till en hel del olika produkter, till balkar, räls, vinkel- och spantjärn, till stänger af rund, fyrkantig eller platt sektion, till tråd som rullas upp i härfvor, till ångpanneplåt och takplåt, till ämnen som sedan utsmides till stänger, spett, slaggor och allehanda verktyg o. s. v. I stål-gjuteriet gjutes af seg metall såväl större som mindre pjäser af stundom den mäst invecklade form. En affallsprodukt, som ej är att förakta, är thomasslaggen, som i ett nyuppfördt kvarnverk males till det finaste mjöl och sändes i handeln på säckar som ett värdefullt gödningsämne, thomasfosfat.

Just nu pågår omfattande utvidgningsarbeten vid järnverket, det arbetas med stor iver på ett nytt storartadt valsverk, där de nyaste erfarenheter och de modernaste konstruktioner från utlandet komma att till-

PORTRÄTTGALLERI

H. WENNERHOLM. †

Den 14 sept. afled i hufvudstaden öfverste Hugo Wennerholm, 73 år gammal. 56 u.-löjtn. vid Svea art., 78 major, 79-96 kommandant å Vaxholms och Oscar Fredriksborgs fästning, 85 öfv. löjtn., 94 öfverste och chef för Vaxholms artillerikår. 96 afsked. Ledamot af krigsvetenskapsakademien.

C. J. ANDERSSON. †

Den 12 sept. afl. i Norrköping byggmästaren Carl Johan Andersson. F. 40, sedan 66 byggmästare i Norrköping. 20-årig led. af stadsfullm., led. af drätselkammaren o. byggnadsnämnden. Kyrko- och skolrådsledamot m. m.

A. T. LITTORIN. †

Den 16 sept. afled i Uppsala gymnastikläraren vid Uppsala universitet, major A. T. Littorin. Född 37, löjtnant vid Upplands regemente 66, major i armén 02. Andre lärare vid Karlbergs krigsskola 68, gymnastklärare i Uppsala sedan 70.

P. O. ERIKSSON. †

F. riksdagsm. P. Olof Eriksson i Fanbyn afl. d. 15 sept. F. 44, led. af riksd. A. K. 82-87, i tillf. utsk. 84, suppl. i bankoutsk. 85-87, i särsk. utsk. 86, led. i styr. för Jämtl. Folkbank 01-05, komm. ordf. i 17 år, kyrkovård och landstingsman.

C. RÖHSS, †

D. 23 sept. afl. grosshandl. Christian Röhss i Göteborg. F. 43 i Slesvig, sed. 60 bosatt i Öbg, där han särsk. ägn. sig åt försäkr.-väsendet, inom hvilket område R. åtnjö stort anseende. Flerårig styrelseled. i Bryggeribol. Kronan, sedan 3 år dess affärsdisponent.

W. T. ODHNER. †

Den 15 sept. afled i Petersburg fabriksdirektören Willgott Theofil Odhner, 60 år gammal. Född i Värmland, utex. 67 från Teknol. inst. Sedan 68 bosatt i Petersburg. Känd som uppfinnare af bl. a. Odhners räknemaskin.

A. P. E. ZETTERBERG. †

Den 19 september afled i Stockholm kaptenen i Älfsborgs regementes reserv, Anders Peter Edward Zetterberg. Född 52 underlöjtnant vid Älfsborgs regemente 73 Afsked som kapten 93.

F. O. E. JOHANSON. †

Provinzialläkaren i Hemse distrikt med. lic. Frans Oscar Emil Johanson afled den 7 sept. Stud.-ex. 78, med. lic. 83, stadsläkare i Strömstad 89, sedan 01 provinsialläkare i Hemse. På sin tid stadsfullmäktig och ordförande i Hälsovårdsnämnden i Strömstad.

lämpas, ett verk som blir användbart för de mest olikartade ändamål. De 6,000 hästkrafter, som Domnarfvets fall representerar, lämna dock ingenting öfver för dessa nyanläggningar. De nya valsverken komma att drivas med ånga, och den får man så godt som till skängs; det värme som förut utan nytta gått bort genom skorstenarne från alla ugnar vid verket, kommer att tillgodogöras i ångpannor. En annan kraftkälla, som hädanefter kommer att utnyttjas bättre, än som förr varit möjligt, är masugnsgasen. I stället för att förbränna den under ångpannor och med den genererade ångan driva ångmaskiner kommer gasen att tillgodogöras direkt i gasmaskiner, hvarigenom dess effekt blir långt fullständigare tillvaratagen. Det är ju glädjande, att dessa maskinaggregat, som torde blifva de största, som finnas i landet, tillverkas vid en svensk verkstad, vid den med Bergslaget nära liserade Vagn- och Maskinfabriken i Falun. Ångmaskinen är en s. k. trillingmaskin med tre ångcylindrar af 1100 mm. i diam. och kan utveckla 6000 kästkrafter; gasmaskinerna, som äro direkt sammankopplade med blåsmaskiner, få hvardera en längd af 16 m., blåsmaskinernas cylindrar blifva 1600 mm. i diam., som

synes pjäser af mycket aktningvärda dimensioner. När dessa nyanläggningar blifva färdiga, har Bergslaget åter tagit ett stort steg framåt i utveckling.

Längst ned vid hafvet ligger Skutskärs sågverk, kanske det största sågverket i världen. Under de senaste åren har där c:a 1,500,000 st. timmer gått genom sågarnarne årligen, motsvarande en produktion af c:a 40,000 standard. Det är en viktig sak att få de sågade plankorna och bräderna väl bevarade samt torkade, innan de läggas ned i fartygens lastrum. Stora brädgårdar, genomkorsade af elektriska spårvägar omgifva sågen, man ser stapel vid stapel af virke, upplagdt för torkning af sol och vind, en del af virket torkas dock i stora torkklador, där fläktar inblåsa varm luft, uppvärmd af afloppstånga från ångmaskinerna, som driva sågen. Alla bakar och allt affall från sågarnarne tillvaratages på bästa möjliga sätt, af det kvistrena virket göres kvastkäppar, lister och ribbor, sågspån och flis bränns under ångpannorna, och resten af affallet delas mellan kolningsplatsen och de snedt öfver viken liggande trämassfabrikerna. Här tillverkas såväl sulfat- som sulfitcellulosa, c:a 15,000 ton per år af det förra slaget och c:a 20,000 ton af det senare.

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Bengt Silfversparre.

DEN NYA LANDSTORMS-UNIFORMEN.

Den första svenska landstormsuniformen har stadfästas den 9 sept. och hänger nu på arméförvaltningens intendentsdepartements modellkammare. Uniformen, som endast är ett tunt öfverplagg, ämnadt att skylla rocken inunder, hvilken kan vara huru som helst, består af kavaj af

gråbrun linneväf med mellanblå krage och grå knappar. Härtill kommer en vanlig uniformsmössa af grått kläde och med landstormsplåt framtill, rund med gult kors på blå grund, i stället för kokard. Utrustningen fullbordas af en grå rensel, lifrem med patronaskar samt gevär.

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Silfversparre.

PRINS ARTHUR AF CONNAUGHT, broder till prinsessan Margaret, är f. n. på besök hos hertigparet å Sofiero. Prins Arthur är född 1883.

■■■■■■■■■■

Vi vilja icke underlåta nu särskildt, under hänvisning till OBS. å 1:sta sidan, påpeka att reproduktioner efter H. 8 D:s bilder icke tillåtas utan aftal.

Missbruk här af komma att få laga följd.

Redaktionen.

■■■■■■■■■■

Foto Hæger, Strömstad.

FÖR SKYTTERÖRELSEN: Grupp fotografi från bazaren i Strömstad, hvilken betecknas såsom lyckad i hvarje afseende.

Kliché: Bengt Silfversparre.